

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 30ής Σεπτεμβρίου 1975 *

Στην υπόθεση 32/75,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του COUR D'APPEL του Παρισιού προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Anita Cristini, χήρας Eugenio Fiorini, κατοίκου Venissieux, Γαλλίας,

και

Société National des Chemins de fer Français (SNCF), με έδρα το Παρίσι,

η έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου της 15ης Οκτωβρίου 1968 περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33 επ.),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, πρόεδρο, J. Mertens de Wilmars και Mackenzie Stuart, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, R. Monaco, P. Pescatore, H. Kutscher, M. Sørensen (εισηγητή) και A. O'Keefe, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

γενικός εισαγγελέας: A. Trabucchi
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα πραγματικά περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

- 1 Με απόφαση της 14ης Μαρτίου 1975, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 ιδίου μηνός, το COUR D'APPEL του Παρισιού, βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, κάλεσε το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του σημείου αν το δελτίο εκπτώσεων που χορηγεί η SOCIÉTÉ NATIONALE DE CHEMIN DE FER FRANÇAIS στους πολύτεκνους αποτελεί, για τους εργαζόμενους των κρατών μελών, «κοινωνικό πλεονέκτημα» κατά την έννοια του άρθρου 7 του κανονισμού του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 1612 της 15ης Οκτωβρίου 1968 περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33 επ.).
- 2 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η υπόθεση στην κύρια δίκη αφορά την άρνηση της SNCF να δεχθεί αίτηση χορηγήσεως τέτοιου δελτίου εκπτώσεων, που υπέβαλε ιταλίδα υπήκοος, κάτοικος Γαλλίας, της οποίας ο σύζυγος, επίσης ιταλικής ιθαγένειας, εργαζόταν στη Γαλλία, όπου απεβίωσε κατόπιν εργατικού ατυχήματος, αφήνοντας τη χήρα του και τα τέσσερα ανήλικα τέκνα τους.
- 3 Η αίτηση απορρίφθηκε, λόγω της υπηκοότητας της αιτούσας, βάσει των γαλλικών νομοθετικών διατάξεων που προβλέπουν ότι το δελτίο εκπτώσεων για πολύτεκνους χορηγείται καταρχήν στους μόνους γάλλους υπηκόους και ότι δεν χορηγείται παρά στους αλλοδαπούς των οποίων το κράτος καταγωγής έχει συνάψει με τη Γαλλία σύμβαση αμοιβαιότητας σ' αυτό τον ειδικό τομέα, πράγμα που δεν συμβαίνει με την Ιταλία.
- 4 Ο γαλλικός νόμος της 29ης Οκτωβρίου 1921, όπως τροποποιήθηκε από το νόμο της 24ης Δεκεμβρίου 1940 και το διάταγμα της 3ης Νοεμβρίου 1961, προβλέπει ότι, στις οικογένειες που περιλαμβάνουν τουλάχιστον τρία τέκνα κάτω των 18 ετών, κατόπιν αιτήσεως του αρχηγού οικογενείας, ο πατέρας, η μητέρα και κα-

θένα από τα τέκνα λαμβάνουν δελτίο ταυτότητας που τους παρέχει το δικαίωμα επί ορισμένων εκπάσεων στις τιμές των εισιτηρίων της SNCF.

- 5 Ο γαλλικός κώδικας οικογενείας και κοινωνικής αρωγής (διάταγμα της 24ης Ιανουαρίου 1956), ορίζει στο άρθρο 20 ότι, προκειμένου να βοηθηθούν οι οικογένειες στο να αναθρέψουν τα τέκνα τους, τους χορηγούνται ορισμένα επιδόματα και παροχές, απαριθμούμενες ενδεικτικώς, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται, εκτός από τις οικογενειακές παροχές που προβλέπει η νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης, και τις φορολογικές εκπτώσεις ή απαλλαγές, εκπτώσεις επί των τιμών εισιτηρίων των σιδηροδρόμων που προβλέπονται από τον αφορώ-ντα την προκειμένη περίπτωση νόμο.
- 6 Παρόλον ότι το Δικαστήριο, αποφαινόμενο στο πλαίσιο του άρθρου 177, δεν έχει αρμοδιότητα για να εφαρμόσει τον κοινοτικό κανόνα σε συγκεκριμένη περίπτωση και, επομένως, για να χαρακτηρίσει μια διάταξη εθνικού δικαίου, μπορεί, ωστόσο, να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο τα ερμηνευτικά στοιχεία του κοινοτικού δικαίου που θα μπορούσαν να του φανούν χρήσιμα στην εκτίμηση των αποτελεσμάτων αυτής της διάταξης.
- 7 Ο κανονισμός 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, ορίζει στο άρθρο 7, παράγραφος 1 ότι ο εργαζόμενος υπήκοος κράτους μέλους δεν δύναται στο έδαφος των άλλων κρατών μελών, να έχει, λόγω της ιθαγένειάς του, διαφορετική μεταχείριση από τους ημεδαπούς εργαζόμενους, ως προς όλους τους όρους απασχολήσεως και εργασίας.
- 8 Δυνάμει της παραγράφου 2 απολαύει «των ιδίων κοινωνικών και φορολογικών πλεονεκτημάτων με τους ημεδαπούς εργαζόμενους».
- 9 Δυνάμει της παραγράφου 3 δικαιούται εξίσου «όπως και οι ημεδαποί εργαζόμενοι και υπό τους αυτούς όρους να φοιτά στις επαγγελματικές σχολές και στα κέντρα επαναπροσαρμογής ή επανεκπαιδύσεως».
- 10 Η εφεσίβλητη στην κύρια δίκη ισχυρίζεται ότι αυτά τα προβλεπόμενα πλεονεκτήματα είναι αποκλειστικώς συμφυή με την ιδιότητα του εργαζόμενου διότι έχουν σχέση με την ίδια τη σύμβαση εργασίας.
- 11 Παρόλον ότι είναι αληθές ότι ορισμένες διατάξεις αυτού του άρθρου αναφέρονται σε σχέσεις της συμβάσεως εργασίας, υφίστανται άλλες διατάξεις που είναι ξένες προς αυτές τις σχέσεις που προϋποθέτουν μάλιστα τη λήξη προηγού-

μένης συμβάσεως εργασίας, όπως είναι η επαγγελματική αποκατάσταση ή επαναπρόσληψη σε περίπτωση ανεργίας.

- 12 Υπ' αυτές τις συνθήκες δεν μπορεί να ερμηνευθεί περιοριστικά η αναφορά στα «κοινωνικά πλεονεκτήματα» της παραγράφου 2 του άρθρου 7.
- 13 Από αυτό προκύπτει, με την προοπτική ίσης μεταχειρίσεως που επιδιώκει η διάταξη, ότι το πεδίο εφαρμογής καθ' ύλην πρέπει να καθοριστεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει όλα τα κοινωνικά και φορολογικά πλεονεκτήματα, είτε συνδέονται είτε δεν συνδέονται με τη σύμβαση εργασίας, όπως είναι οι εκπτώσεις στις τιμές των εισιτηρίων μεταφορικών μέσων υπέρ πολυτέκνων.
- 14 Πρέπει, περαιτέρω, να εξεταστεί αν ένα τέτοιο πλεονέκτημα πρέπει να χορηγείται στη χήρα και στα τέκνα του διακινούμενου εργαζόμενου όταν ο εθνικός νόμος προβλέπει ότι το δελτίο ταυτότητας που παρέχει το δικαίωμα επί της εκπτώσεως εκδίδεται σε καθένα από τα μέλη της οικογένειας κατόπιν αιτήσεως του αρχηγού της οικογένειας.
- 15 Όταν η χήρα και τα ανήλικα τέκνα ημεδαπού έχουν δικαίωμα επί τέτοιων δελτίων, στην περίπτωση που η αίτηση υποβλήθηκε από τον πατέρα προ του θανάτου, πρέπει να συμβαίνει το ίδιο όταν ο αποβιώσας πατέρας ήταν διακινούμενος εργαζόμενος υπήκοος άλλου κράτους μέλους.
- 16 Θα ήταν αντίθετο προς το σκοπό και το πνεύμα της κοινωνικής κανονιστικής ρύθμισης, της σχετικής με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, το να στερηθούν οι επιζώντες ενός τέτοιου οφέλους κατόπιν του θανάτου του εργαζόμενου, ενώ αυτό το όφελος χορηγείται στους επιζώντες ημεδαπού.
- 17 Σχετικώς πρέπει να τονιστούν οι διατάξεις του κανονισμού 1251/70 της Επιτροπής περί του δικαιώματος των εργαζομένων να παραμένουν στο έδαφος κράτους μέλους μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας.
- 18 Πράγματι, το άρθρο 3, παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού ορίζει ότι αν ο εργαζόμενος έχει αποκτήσει το δικαίωμα παραμονής στο έδαφος κράτους μέλους, τα μέλη της οικογένειάς του που κατοικούν μαζί με αυτόν έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν εκεί μονίμως μετά το θάνατό του, ενώ το άρθρο 7 ορίζει ότι, «το δικαίωμα ίσης μεταχειρίσεως που αναγνωρίζεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου, διατηρείται υπέρ των δικαιούχων του παρόντος κανονισμού».

- 19 Πρέπει, επομένως, να δοθεί στο υποβληθέν ερώτημα η απάντηση ότι το άρθρο 7, παράγραφος 2 του κανονισμού 1612/68 του Συμβουλίου έχει την έννοια ότι τα κοινωνικά πλεονεκτήματα που αφορά η εν λόγω διάταξη περιλαμβάνουν τα δελτία εκπτώσεων επί των τιμών των εισιτηρίων που χορηγεί ο εθνικός οργανισμός σιδηροδρόμων στους πολύτεκνους, και αυτό, ακόμα και αν το εν λόγω πλεονέκτημα δεν ζητείται παρά μετά το θάνατο του εργαζόμενου, υπέρ της οικογένειάς του που παρέμεινε στο ίδιο κράτος μέλος.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το COUR D'APPEL του Παρισιού, με απόφαση της 14ης Μαρτίου 1975, αποφαινεται:

Το άρθρο 7, παράγραφος 2 του κανονισμού 1612/68 του Συμβουλίου έχει την έννοια ότι τα κοινωνικά πλεονεκτήματα που αφορά η εν λόγω διάταξη περιλαμβάνουν τα δελτία εκπτώσεων επί των τιμών των εισιτηρίων που χορηγεί ο εθνικός οργανισμός σιδηροδρόμων στους πολύτεκνους, και αυτό, ακόμα και αν το εν λόγω πλεονέκτημα δεν ζητείται παρά μετά το θάνατο του εργαζόμενου, υπέρ της οικογένειάς του που παρέμεινε στο ίδιο κράτος μέλος.

Lecourt Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner

Monaco Pescatore Kutscher

Sørensen O'Keefe

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Σεπτεμβρίου 1975.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο πρόεδρος
R. Lecourt